

DEKRET
dotyczący zasad liturgiczno-muzycznych
celebracji sakramentu małżeństwa
w Diecezji Siedleckiej

Wprowadzenie

1. „Przez chrzest, który jest sakramentem wiary, mężczyzna i kobieta raz na zawsze zostają włączeni w przymierze Chrystusa z Kościołem, tak że ich małżeńska wspólnota zostaje wchłonięta przez miłość Chrystusa i obdarzona mocą Jego ofiary. Z tej nowej godności wynika, że ważne małżeństwo ochrzczonych zawsze jest sakramentem”¹. Liturgiczna celebrowanie sakramentu małżeństwa objawia głębię tej tajemnicy i staje się dla małżonków skutecznym znakiem łaski Chrystusa, udzielanej za pośrednictwem obrzędu, „któremu towarzyszy słowo” (por. Ef 5, 26). Duchowe bogactwo łaski sakramentu małżeństwa odkrywane jest tym bardziej, im większa jest otwartość człowieka na jej działanie. Dlatego właśnie Kościół wyraża pragnienie, „aby wierni przystępowali do liturgii z należytych usposobieniem duszy, aby ich słowa były zgodne z myślami, aby współpracowali z łaską niebiańską, a nie przyjmowali jej na próżno”². Poniższe wskazania są wyrazem troski o to, aby sakrament małżeństwa był sprawowany w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami i Tradycją Kościoła rzymskokatolickiego oraz przyczyniał się do prawdziwego wzrostu duchowego wiernych.

Czas zawierania małżeństwa

2. Dla pełniejszego ukazania związku przymierza pomiędzy małżonkami a Chrystusem, małżeństwo winno się zasadniczo zawierać podczas Mszy świętej. O ile nie zabraniają tego przepisy, używa się zwykle formularza Mszy obrzędowej za nowożeńców. W dni wymienione w numerach 1 – 4 Tabeli dni liturgicznych, zatem m.in. w niedziele wielkanocne, uroczystości czy w oktawie Wielkanocy, sakramentu małżeństwa udziela się podczas Mszy świętej

---

¹ *Obrzędy sakramentu małżeństwa dostosowane do zwyczajów diecezji polskich*, [dalej: OSM], wydanie III, nr 7, Katowice 1995.

² Sobór Watykański II, *Konstytucja o liturgii świętej „Sacrosanctum Concilium”*, 04.12.1963, [dalej: KL], nr 11, [w:] Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, Poznań 2002.

sprawowanej według formularza przewidzianego na dany dzień z jego czytaniem, zachowując błogosławieństwo małżonków oraz, stosownie do okoliczności, formułę błogosławieństwa końcowego³.

3. Gdy w Okresie Narodzenia Pańskiego lub w Okresie Zwykłym małżeństwo błogosławi się podczas Mszy niedzielnej, w której uczestniczy wspólnota parafialna, sprawuje się Mszę z niedzieli. Można jednak wówczas wziąć jedno czytanie z tekstów przewidzianych na liturgię małżeństwa⁴. W innym przypadku w okresach tych dozwolona jest Msza obrzędowa za nowożeńców.
4. Gdy celebrowane jest Mszę obrzędową za nowożeńców, w liturgii słowa „mogą być trzy czytania. Pierwsze należy wybrać ze Starego Testamentu, a w Okresie Wielkanocnym z Apokalipsy. Zawsze należy wybrać przynajmniej jedno czytanie mówiące wyraźnie o małżeństwie”⁵, które wśród czytań do wyboru obecnych w rytuale jest oznaczone znakiem „♦”.
5. Wierni, którzy uczestniczą we Mszy świętej ślubnej w sobotę wieczorem (zwykle nie wcześniej niż o godzinie 16.00) wypełniają obowiązek świąteczny, normowany przez Kodeks Prawa Kanonicznego. Ustanawia on bowiem, że „nakazowi uczestnictwa we Mszy świętej czyni zadość ten, kto bierze w niej udział, gdziekolwiek jest odprawiana w obrządku katolickim, bądź w sam dzień świąteczny, bądź też wieczorem dnia poprzedzającego”⁶.

Przebieg celebracji sakramentu małżeństwa

6. Zgodnie z *Obrzędami sakramentu małżeństwa dostosowanymi do zwyczajów diecezji w Polsce* w uroczystej formie procesji wejścia kapłan, po przywitaniu narzeczonych u drzwi kościoła, poprzedza ich w procesji do ołtarza. W tej procesji, oprócz ministrantów, stosownie do miejscowych zwyczajów, mogą wziąć udział także rodzice i świadkowie⁷. Obrzęd liturgiczny zatwierdzony w Polsce nie przewiduje formy doprowadzenia narzeczonej do ołtarza np. przez ojca.
W drugim sposobie, przewidzianym przez w/w *Obrzędy*, wchodzącym do kościoła narzeczonym może towarzyszyć utwór lub forma improwizacyjna. Następnie wykonuje się pieśń na wejście, która rozpoczyna liturgię⁸.

---

³ OSM 34.

⁴ OSM 34, 55.

⁵ OSM 54.

⁶ *Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus*, 25.01.1983. Kodeks Prawa Kanonicznego. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Poznań 1984, kan. 1248 § 1.

⁷ OSM 45-46.

⁸ OSM 48.

7. Tam, gdzie istnieje taki zwyczaj, obrączki do ołtarza może przynieść ktoś z uczestników uroczystości np. dziecko. Może je również podać zakrystianin.
8. Ze względu na charakter miejsca, należy zachować rozsądek w sposobie wyrażania radości przy wychodzeniu nowożeńców z kościoła. Wypada powstrzymać się od sypania konfetti i ryżu. Stosowniejszym miejscem do wyrażania aplauzu i radości jest np. sala weselna.
9. Filmowanie bądź wykonywanie fotografii podczas liturgii sakramentu małżeństwa, wyłącznie za zgodą celebransa, może być powierzone jedynie osobom, posiadającym odpowiednie przygotowanie, poświadczone dokumentem wydanym przez władze kościelne.

Muzyka w czasie liturgii sakramentu małżeństwa

10. Muzyka w liturgii sakramentu małżeństwa winna być przygotowana i wykonywana w zgodzie z prawodawstwem liturgiczno-muzycznym Kościoła. Oznacza to, że szczególną uwagę potrzeba poświęcić doborowi śpiewów, muzyki instrumentalnej oraz samych wykonawców. Ponadto należy wystrzegać się sytuacji, w których pod pretekstem podnoszenia okazałości obrzędów, wprowadza się nieliczące ze świętością miejsca, godnością obrzędów i pobożnością wiernych praktyki⁹.
11. Uroczysta celebracja liturgii sakramentu małżeństwa zostaje podkreślona przez śpiew. Starannie przygotowane śpiewy sprzyjają dzieleniu się wiarą i miłością oraz budują wspólnotę Kościoła¹⁰. Zachowując stopnie uroczystej liturgii¹¹, śpiewy *ordinarium i proprium missae* należy czerpać ze śpiewników liturgicznych (np.: *Graduale Triplex*, Solesmes 1979; K. Mrowiec (red.), *Śpiewnik liturgiczny*, Lublin 1998, J. Siedlecki, *Śpiewnik kościelny*, wyd. XLI, W. Kałamarz CM, A. Ziółkowski CM (red.), Kraków 2016; G. M. Skop (red.), *Exsultate Deo*, wyd. IX, Kraków 2004), mając przy tym na uwadze fakt, że Kościół za pierwszy i własny śpiew liturgii uważa chorał gregoriański¹². Kryteriów liturgiczno-muzycznych nie spełniają piosenki religijne, a tym bardziej twórczość nurtu popularno-rozrywkowego. W myśl tego należy dodać, że indywidualne gusta i upodobania, nie są argumentem na rzecz obecności muzyki świeckiej w liturgii.

---

⁹ Kongregacja Obrzędów, *Instrukcja o muzyce w świętej liturgii „Musicam sacram”*, 05.03.1967, [dalej: MS], nr 43, 60, [w:] A. Filaber, *Prawodawstwo muzyki liturgicznej*, Warszawa 1997.

¹⁰ Konferencja Episkopatu Polski, *Instrukcja Konferencji Episkopatu Polski o muzyce kościelnej*, 14.10.2017, [dalej: II IEP], nr 22, <https://episkopat.pl/wp-content/uploads/2017/10/Instrukcja-Konferencji-Episkopatu-Polski-o-muzyce-koscielnej.pdf> (25.05.2020).

¹¹ MS 27-31.

¹² KL 116.

12. Muzyka instrumentalna, szczególnie organowa, swoim brzmieniem wzbogaca liturgię i z pożytkiem dla wiernych może być wykorzystywana do akompaniamentu i gry solowej¹³. Podczas Mszy świętej muzyka instrumentalna może rozbrzmiewać przed rozpoczęciem śpiewu na wejście, na przygotowanie darów, podczas przystępowania do Komunii świętej (po antyfonie lub śpiewie zastępującym ją), w ramach uwielbienia po Komunii świętej i po zakończeniu liturgii¹⁴. Należy zachować proporcje między śpiewem zgromadzenia a pozostałymi rodzajami muzyki liturgicznej. Poleca się, aby na rozpoczęcie liturgii oraz na procesję komunijną wykonywać śpiew wspólnie z ludem.
13. Jeśli przed śpiewem rozpoczynającym liturgię wykonuje się utwór lub formę improwizacyjną, należy pamiętać, że ich zadaniem jest wprowadzenie w konkretną celebrację.
14. Nie każdy instrument odpowiada godności świątyni i jest w jednakowym stopniu zdalny wzmocnić ducha modlitwy. Dlatego nie wolno używać w liturgii instrumentów przeznaczonych do wykonywania muzyki świeckiej (np. gitara elektryczna, perkusja, fortepian, syntezator)¹⁵. Ponadto zakładana wysoka artystyczna jakość i szlachetne piękno muzyki sakralnej wykluczają tzw. „piosenkarski” sposób śpiewania, kojarzony z muzyką świecką.
15. Wielogłosowa muzyka wokalna *a cappella* oraz wokально-instrumentalna współtworzą muzyczną tradycję Kościoła¹⁶. Sięganie w ramach liturgii po dzieła kompozytorów różnych epok jest praktyką pożądaną, z tym jednak zastrzeżeniem, że owe utwory muszą posiadać charakter sakralny, być zgodne z treścią liturgii oraz nie mogą być wykluczone przez współczesne prawodawstwo liturgiczno-muzyczne.
16. Muzyka w liturgii ma być wykonywana wyłącznie „na żywo”. Niedopuszczalne jest odtwarzanie nagrań czy stosowanie tzw. automatycznych organistów. Muzyka odtwarzana elektronicznie nie może zastępować gry na instrumentach lub śpiewu zgromadzonych¹⁷.
17. Po błogosławieństwie końcowym można wykonać antyfonę Maryjną lub opracowanie *Ave Maria*.

---

¹³ KL 62, II IEP 37, MS 62.

¹⁴ II IEP 37.

¹⁵ II IEP 37 b.

¹⁶ KL 112.

¹⁷ II IEP 30 g, 40.

18. Należy pamiętać o właściwej kolejności uzgodnień muzycznych związanych z celebracją małżeństwa. Winno zacząć się od rozmowy z duszpasterzem i organistą, a dopiero później należy zawierać ewentualne umowy z różnymi wykonawcami. Odpowiedzialnym za kształt muzyki pozostaje organista, nawet jeżeli nie bierze on czynnego udziału w liturgii. Ustalenie repertuaru powinno dokonać się z wyprzedzeniem co najmniej 2 - 3 tygodniowym przed terminem uroczystości, aby dać czas na odpowiednie przygotowanie muzykom.
19. Po rozmowie z duszpasterzem można podejmować decyzje dotyczące wystroju kościoła podczas celebracji (kwiaty wyłącznie żywe, świece, emblematy itp.). Zaproszonym muzykom należy przypomnieć o stosownym stroju (niedopuszczalne są odkryte ramiona i kreacje niewspółbrzące z charakterem celebracji liturgicznej).
20. Uwzględniając wewnętrzny układ kościoła, zaproszonym muzykom należy zaproponować takie miejsce ustawienia, które podkreśli fakt, że są oni częścią zgromadzonej wspólnoty i spełniają specjalną funkcję. Właściwie dobrane miejsce ich posługi, pomoże łatwiej pełnić im funkcję liturgiczną i każdemu z nich umożliwi pełne sakramentalne uczestnictwo we Mszy świętej¹⁸.
21. Repertuar muzyczny zamieszczony w aneksie został przygotowany przez Diecezjalną Komisję ds. Muzyki Kościelnej i zatwierdzony przeze mnie jako obowiązujący w Diecezji Siedleckiej.

Dekret wchodzi w życie z dniem podpisania

+

Biskup Siedlecki

L. dz. 148/2021

Siedlce, dnia 22 lutego 2021 r.

---

¹⁸ *Ogólne wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*, 06.11.2003, nr 312, [w:] *Mszał Rzymski dla diecezji polskich*, Poznań 1986; II IEP 11 a.

ANEKS

Repertuar do wykonywania podczas liturgii ślubnej w Diecezji Siedleckiej

I. Chorał gregoriański

Śpiewy ze Mszy obrzędowej dla narzeczonych:

Introit:	Deus in loco sancto suo Domine, refugium factus es nobis Timete Dominum, omnes sancti eius
Graduał:	Timete Dominum, omnes sancti eius
Śpiew przed Ewangelią	
Offertorium:	Immittet angelus Domini In te speravi, Domine
Communio:	Beati mundo corde z psalmem 33 Primum querite regnum Dei

Ordinarium missae zawarte w Kyriale.

II. Śpiewy

Błogosław, Panie nas
Bóg jest miłością
Chwalcie Pana wszyscy
Czego chcesz od nas, Panie
Dziękuję, o Panie, składamy dzięki
Dziękujmy Mu za miłość
Gdzie miłość wzajemna i dobroć
Jeden chleb, co zmienia się w Chrystusa ciało
Jezu drogi, Tyś miłością
Jezusowi cześć i chwała za miłości cud
Kto się w opiekę (zwrotka 1,5,8,9)
Ludu kapłański
Miłujcie się wzajemnie
Miłujmy się nawzajem, jak Jezus umiłował nas
Naucz nas, Panie, zawsze wypełniać
O Boże dzięki Ci składamy
O Panie, Tyś moim pasterzem
Ojciec nam powierzył Słowo
Ojciec z niebios, Boże, Panie
Oto święte Ciało Pana
Panie mój, cóż Ci oddać mogę
Panie, dobry jak chleb
Panie, pragnienia ludzkich serc

Pod Twą obronę
Przykazanie nowe daję wam
Rodziną Bożą jesteśmy
Rodzino Święta, opieki Twojej trzeba
Rodzino Święta, proszę
Skosztujcie i zobaczcie
Ubi caritas
Umiłowałeś swój Kościół, Chryste
W dobroci swej powiedział Pan
Wszystko Tobie oddać pragnę

III. Literatura organowa

1. Zbiory i cykle utworów organowych

Bach J. S.	- Orgelbüchlein
Bach J. S.	- Chorały lipskie
Bach J. S.	- Triowe sonaty organowe
Boëllmann L.	- Heures Mystiques tom I i II
Boëllmann L.	- Suita Gotycka, op.25
Brosig M.	- Preludia op. 12, op. 46, op. 47, op. 52, op. 60, op. 61
Chlondowski A.	- 225 łatwych preludiów
Dubois T.	- 10 utworów na organy
Dubois T.	- 12 utworów na organy
Dubois T.	- 7 utworów na organy
Franck C.	- L'Organiste
Grzeszczak K.	- Preludia chorałowe na organy tomy I-IV (w zależności od okresu liturgicznego)
Guilmant A.	- Pièces dans different styles pour orgue z. 1-6
Kalisz T.	- Improwizacje na organy na tematy pieśni kościelnych
Lefebure-Wely L. J. A.	- L'organiste moderne
Mendelssohn-Bartholdy F.	- Sonaty organowe
Reger M.	- 30 kleine Choralvorspiele op. 135a
Żeleński W.	- 25 preludiów na organy op. 38

2. Utwory organowe

Bach J. S.	- Preludium chorałowe Liebster Jesu BWV 731
Bach J. S.	- Preludium i fuga B-dur (małe) BWV 560
Bach J. S.	- Preludium i fuga D-dur BWV 532
Bach J. S.	- Preludium i fuga Es-dur BWV 552
Bach J. S.	- Preludium i fuga G-dur (małe) BWV 557
Bach J. S.	- Preludium i fuga G-dur BWV 541
Bach J. S.	- Preludium i fuga G-dur BWV 568
Brosig M.	- Preludium C-dur op. 52/1
Brosig M.	- Preludium G-dur op. 3/2
Buxtehude D.	- Preludium in C BuxWV 136

Buxtehude D.	- Preludium in E BuxWV 141
Buxtehude D.	- Preludium in F Bux WV 144
Buxtehude D.	- Preludium in F Bux WV 145
Buxtehude D.	- Preludium in G BuxWV 147
Chlondowski A.	- Preludium G-dur (marsz)
Couperin L.	- Pange lingua OL 36a
Dandrieu J. F.	- Dialogue D-dur ze zbioru Premier livre de Pieces d`Orgue
De Grigny N.	- Veni Creator
Dupré M.	- Lobt Gott, ihr Christen alle gleich op. 28
Dupré M.	- Rejoice greatly, o my soul op. 59
Durufié M.	- Choral varié Veni creator op. 4
Guilmant A.	- Nuptial Postlude op. 20
Johnson D. N.	- Trumpet tune in D
Lang C. S.	- Tuba Tune
Lang C. S.	- Tuba tune in D
Lemmens J. N.	- Fanfare
Purcell H.	- Trumpet tune
Rączkowski F.	- Marsz ślubny
Reger M.	- Lobe den Herren, den mächtigen König op. 67
Scheidemann H.	- Preludium G nr 13
Widor C. M.	- V symfonia organowa op. 42, toccata
Young G.	- Trumpet tune

IV. Literatura wokalna, wokalno-instrumentalna, instrumentalna

Bach J. S.	- Jesus bleibet meine Freude - chorał z Kantaty 147
Bartolucci D.	- O sacrum convivium
Berthier J.	- Ubi Caritas
Botor H. J.	- Deus Caritas est
Botor H. J.	- Misericordias Domini
Bruckner A.	- Locus iste
Bruckner A.	- Te Deum
Charpentier M. A.	- Prelude dal "Te Deum"
Corboz M.	- Laudate Dominum
Durufié M.	- Ubi Caritas
Elgar E.	- Ave verum
Franck C.	- Panis angelicus z Messe a trois voix Opus 12
Gauzes A.	- Mądrość stół zastawiła obficie
Gjeilo O.	- Ubi Caritas
Gomółka M.	- Kleszczmy rękoma
Gomółka M.	- Serce mi każe śpiewać
Gounod C.	- Laudate Dominum
Gounod C.	- O Salutaris Hostia
Hassler H. L.	- Cantate Domino
Jenkins K.	- Ave verum
Lessel F.	- Boże, którego dobroć
Liszt F.	- O salutaris Hostia

Łukaszewski J.	- Jubilate Deo
Maklakiewicz T.	- Offertorium
Mozart W. A.	- Ave verum
Mozart W. A.	- Laudate Dominum
Mozart W. A.	- Msza koronacyjna C - dur, KV 317
Pitoni G. O.	- Cantate Domino
Rossini G.	- O Salutaris z Małej Mszy Uroczystej
Rutter J.	- The Lord bless you and keep you
Szczepański A.	- Antyfona ślubna na głos, skrzypce i organy
Vivaldi A.	- Domine Deus
Wacław z Szamotuł	- Błogosławiony człowiek

opracowania Psalmów: 34, 127 i 150

Poza liturgią (np. na zakończenie, przed opuszczeniem kościoła) można wykonać *Ave Maria* gregoriańskie lub opracowane muzycznie przez następujących kompozytorów: A. Bruckner, C. Saint Saëns, E. Elgar, F. Biebl, F. Schubert, H. Milard, J. Arcadelt, J. DÉS Prés, J. S. Bach - C. Gounod, P. Mascagni.